

Sport

Sport

Motorsykkel

VM-gull til Sondre Haga i trial

Sondre «Gekko» Haga sikret seg VM-gullet i trial etter helgens finale i Italia. Han avsluttet VM-runden med å bli nummer tre søndag. Sandnes-mannen ble nummer seks lørdag. Han ledet med 16 poeng foran spanske Pablo Suarez før søndagens konkurranse, og han klarte å holde spanieren bak seg totalt i Trial2-klassen. (NTB)

Bruken av astmamedisin var altfor høy. Nå testes de tidligere heltene.

Da astmaplagene ble avdekket etter to OL, ble ekspertene overrasket.

Mette Bugge og Stig B. Hansen (foto)

Forekomsten av astma hos vinteridrettsutøverne som prøvde å kvalifisere seg til OL i Vancouver i 2010, var på 50 prosent. Tilsvarende tall var 20 prosent hos utøvere som drev med sommeridrett.

- De tallene syntes vi var altfor høye, sier professor Trine Stensrud ved Norges idrettshøgskole.

Hun har, sammen med professor Kai-Håkon Carlsen og Erlend Hem, vært tett knyttet til den norske forskningen på dette feltet siden 1993. Nå er det satt i gang et helt nytt verdensledende prosjekt som skal gi svar på hvordan lungehelsen til tidligere aktive er nå.

Er den forverret eller forbedret?

Tøm lungene! «Hold, hold, hold! Pust ut. Rolig», ropes det høyt fra en masterstudent.

Den tidligere langrennsløperen Odd-Bjørn Hjelmeset er inne til testing denne dagen. Han har neseklype, er fokusert og blir fulgt av apparater og argusøyne. Målingene skal vise lungefunksjonen ti år etter at han ga seg på topp.

Hjelmeset presser ut all luften fra lungene, inntil han må snappe etter mer. Alt registreres.

Den tidligere landslagsløperen i langrenn representerer en av idrettene som er hardest rammet, sammen med svømming.

Hos disse utøverne var lungehelsen redusert og de aktive mest utsatt for pusteproblemer.

På sommeren i 2016 var det full astmaalarm i norsk idrett. Martin Johnsrud Sundbys bruk av astmamedisin gjorde at han brøt reglementet. Det var starten på mye fokus på norsk idretts utbredte bruk av astmamedisin og forstøverapparat.

- Mange brukte astmamedisin før OL på Lillehammer i 1994, også noen som ikke trengte det. De benyttet medisinerne i tilfelle det kunne hjelpe, sier Stensrud.

Det ønsket hverken helsepersonellet eller de aktive, men det måtte skikkelig systematisk testing til for å finne ut hvem som virkelig trengte astmamedisin og hvem som kunne droppe den.

Norge i førersetet. Disse systematiske screeningundersøkelsene var verdensledende i 1993 og senere år, for ingen nasjoner hadde gjort noe tilsvarende.

- Nå er tiden kommet for å se på langtidsvirkningene, sier professoren.

Teamet som står bak det nye prosjektet vet at mange får en yrkesskade av å være toppidrettsutøvere. Det de lurte på er om skaden er reversibel når karrieren er over eller er noe de må leve med resten av livet.

- Er denne typen «idrettsastma» fortsatt til stede eller er den blitt borte? Og har toppidrett noen

➤ Odd-Bjørn Hjelmeset gir alt han kan på pustepøven. Professor Trine Stensrud er engasjert til stede i bakgrunnen sammen med masterstudentene Kristin Bjerke og Fredrik Korsøen Storlørkke.

➤ Femmila i Kollen var en kraftprøve for lungene, men her vinner Odd-Bjørn Hjelmeset i 2007.

Foto: Robert McPherson

